

Ó Dhaoine le Suim go Daonraí: Tionsclaíocht na Próifíle

Is ionann teacht chun cinn na próifíle — ón iniúchadh láimhe spriocdhírithé ar “dhaoine le suim” ar leith go dtí an faireachas uathoibríoch leanúnach ar dhaonraí iomlána — ceann de na claochluithe is doimhne i bhfeidhmiú na cumhachta, ról na teicneolaíochta, agus teorainneacha na neamhspleáchais aonair. Rud a bhíodh ag teastáil ó iarracht dhaonna shuntasach, tosaíochtaí institiúideacha, agus roghnú d’aon ghnó, d’fhás sé ina bhonneagar gan uaim a ghineann, a bhailíonn agus a anailísíonn sonraí iompraíochta ar na billiúin duine i bhfíor-am, go minic mar fhotháirge teagmhasach den saol laethúil.

Níor cinneadh an claochlú seo ag an teicneolaíocht amháin. D’eascair sé as idirghníomhaíocht leathnú maorlathach, géarchéimeanna slándála arís agus arís eile, dreasachtaí eacnamaíochta a bhaineann le monetization sonraí, agus an laghdú gan staonadh ar an gcostas imeallach maidir le bailiú, stóráil agus tátal sonraí. Ní “tuilleadh faireachais” atá sa toradh, ach réimeas atá difriúil go cáilíochtúil: ceann a chuireann in ionad an fhrithchuimilte nádúrtha le scála gan frithchuimilt, an rogha dhaonna le huathoibríú algartamach, agus an t-amhras eisceachtúil ar an mbeagán le breathnóireacht bhunúsach ar an iliomad.

Ag a chroílár tá meiteamorfois bhunúsach: d’aistrigh an phróifíl ó **cheird ealaíonta** — roghnach, dian ar shaothar, agus míniúchánach — go **próiseas tionsclaíoch** — uilíoch, uathoibríoch, agus réamhaithriseach. Leanann an méid seo a leanas an claochlú sin, ag saináithint na móimintí inar creimeadh na srianta agus inar chriostalaigh cumais nua ina chóras tátail leanúnaigh ar scála daonra iomlán.

I. Bunús: An Phróifíl mar Chleachtas Roghnach Láimhe

Is éard atá i gceist leis an bpróifíl, ina fhoirm is bunúsaí, ná bailiú agus léirmhíniú córasach ar fhaisnéis chun tréithe a thátal, iompraíocht a réamhaisnéisiú, nó catagóirí riosca a shannadh. Síneann a bhunús siar go domhain san ársaíocht.

Rinne impiriúchtaí ársa daonáirimh ní hamháin le haghaidh cánach nó coinscríofa, ach le haghaidh aicmithe freisin. Rinne údaráis Rómhánacha agus riarthóirí impiriúla Síneacha daonraí a shórtáil de réir gairme, dílseachta agus stádais, ag táirgeadh léarscáileanna gaolmharacha luatha a d’fhéadfadh bagairtí féideartha a aithint. Choinnigh institiúidí reiligiúnacha taifid ar bhreitheanna, póstaí, admhálacha agus iompar morálta, ag cruthú gréasáin shóisialta proto a nocht líonraí tionchair agus diallais.

Ach bhí srian sainithe ag na córais seo: **bhí an fhaisnéis costasach**. Bhí bailiú, fíorú, stóráil agus léirmhíniú sonraí ag teastáil ó shaothar daonna suntasach. Mar thoradh air sin, d’fhan an phróifíl **roghnach, eipeasóideach agus teoranta**. Dhírigh sí ar mionlach, easaontóirí nó grúpaí ábhartha go straitéiseach — ní ar dhaonraí iomlána.

Lean an roghnacht seo ar aghaidh san Eoraip luath-nua-aimseartha fiú agus stáit ag leathnú a n-áise faireachais. Dhírigh iarrachtaí faisnéise ar heretics, iomaitheoirí polaitiúla, smugglers agus gníomhairí eachtracha trí fhaisnéiseoirí, comhfhreagras idirghabhála agus faireachas fisiceach. Chuir na *cabinets noirs* — nó Seomraí Dubha — na Fraince agus stáit eile an cur chuige seo i láthair: foirne cléireach a d’oscail litreacha de láimh, a chóipeáil iad agus a athdhún iad le haghaidh seachadta. Bhí na hoibríochtaí seo srianta ó bhunús. Dhírigh siad ar spriocanna ardluacha mar nach raibh aon rud níos leithne indéanta go loighistiúil.

Fiú ag an gcéim seo, tuigeadh go soiléir cumhacht na **meiteashonraí**. D’fhéadfadh faisnéis faoi chumarsáid — seoltóir, faighteoir, uainiú agus bealach — líonraí agus intinn a nochtadh gan rochtain ar

an ábhar a bheith ag teastáil. Thug scannal spaireachta Oifig an Phoist na Breataine sa bhliain 1844 é seo chun suntais don phobal. Bhí amhras ar an réabhlóidí Iodálach Giuseppe Mazzini, a bhí ar deoraíocht i Londain, go raibh a litreacha á n-oscailt ag na húdaráis ar iarratas ó chumhachtaí eachtracha. Chuir sé féin agus a lucht tacaíochta síolta poipí agus gráinní gainimh taobh istigh de chlúdaigh mar mharcóirí; nuair a tháinig na litreacha suaite, spreag Mazzini an MP radacach Thomas Duncombe an cheist a ardú sa Pharlaimint. Nocht an scannal a lean as oscailt litreacha go córasach faoi bharántais a d'eisigh an Rúnaí Baile Sir James Graham, rud a spreag fearg, fiosrúcháin pharlaiminteacha agus díothú sa deireadh roinn rúnda Oifig an Phoist. Ba é ceann de na chéad phainiceanna príobháideachais nua-aimseartha é, agus chuir sé béim ar an gcaoi ar féidir le sonraí gaolmharacha amháin líonraí comhlachais a dhíchóimeáil.

Mar fhreagra air sin, tháinig normanna dlíthiúla chun cinn ar nós “rúndacht na comhfhreagrais” (*Briefgeheimnis, secret de la correspondance*). Chuir na prionsabail seo srian ar úsáid sonraí cumarsáide go docht le críocha oibríochtúla mar sheachadadh, ag toirmeasc ar shaothrú tánaisteach le haghaidh faireachais nó próifíle. Ba í an smaoineamh bunúsach simplí ach domhain:

Níor cheart sonraí a ghintear chun críche ar leith a athúsáid chun próifílí níos leithne a thógáil de dhaoine aonair nó de líonraí.

Dhéanfadh an prionsabal seo macalla trasna na gcéadta bliain — ach bheadh sé ag creimeadh sa deireadh faoi bhrú teicneolaíochta agus institiúideach.

II. An Chéad Bliain Bhiúrocraich: Scála Gan Uathobriú

Leathnaigh an 20ú haois an phróifíl go suntasach agus ag caomhnú go leor dá srianta roimhe. Bhí gá le bailiú faisnéise gan fasach ag éilimh na cogaíochta iomláine. Leathnaigh cinsireacht poist, faisnéis chomharthaí agus briseadh cóid an faireachais thar mionlach go daonraí níos leithne. Chuir institiúidí mar an Ghníomhaireacht Náisiúnta Slándála isteach ar idircheapadh ar scála mór, agus chuir gníomhaireachtaí intíre comhaid fhairsing le chéile ar ghrúpaí polaitiúla, radacaigh amhrasta agus líonraí coiriúla.

Ach d'fhan an phróifíl **spriocdhírthe go bunúsach**. Bhí sreanga teileafóin ceangailte le daoine aonair nó línte ar leith. Cuireadh comhaid faisnéise le chéile ag anailísithe daonna. Fiú agus an méid ag méadú, d'fhan **aird dhaonna mar an mbac**.

Thosaigh córais ríomhaireachta luatha (na 1950idí–1970idí) ag athrú scála na coinneála taifead. Rinne rialtais agus corparáidí rollaí leasa, stair chreidmheasa agus bunachair sonraí coiriúla a dhigitiú, rud a chuir ar chumas aisghabhála agus tras-tagairt níos tapúla. Ach d'oibrigh na córais seo fós ar **taifid scoite**, ní ar shruthanna leanúnacha iompraíochta.

Faoi na 1970idí, spreag imní faoi “bancanna sonraí” lárnaíthe freagraí dlíthiúla. Thug Acht Príobháideachais na SA 1974 agus dlíthe luatha cosanta sonraí na hEorpa prionsabail teorannaithe críche, íoslaghdú sonraí agus trédhearcachta isteach. Leathnaigh na creataí seo loighic rúndacht na comhfhreagrais go dtí an aois dhigiteach.

Ach bhí siad tógtha ar thoimhde ríthábhachtach: go raibh bailiú sonraí **teoranta agus eipeasóideach**. Rialaigh siad taifid — ní sreabhaí. Thitfeadh an toimhde seo as a chéile go luath.

III. Pointe an Casadh: Ó Thaifid go Sceithshonraí

Tarlaíonn an briseadh cinniúnach ag deireadh na 1990idí agus tús na 2000í le hardú an idirlín — ní hamháin mar mheán cumarsáide, ach mar bhonneagar a tháirgeann sonraí go leanúnach.

Gineann córais dhigiteacha **sceithshonraí**: meiteashonraí a chruthaítear go huathobrioch mar fhotháirge de ghníomhaíocht ghnáth. Gineann gach nasc, ceist, clic agus gluaiseacht rianta is féidir a logáil, a stóráil agus a anailísiú ar chostas neamhbhisiúil.

Is é seo an t-aistriú cinniúnach:

Stopann an phróifil de bheith ina gníomhaíocht a dhéantar ar shonraí agus déantar bonnstruchtúr di a tháirgeann iad go leanúnach.

Gabhaann Soláthraithe Seirbhíse Idirlín logaí nasc, ceisteanna DNS agus faisnéis róduithe, ag nochtadh patrúin iompraíochta fiú gan rochtain ar ábhar. Murab ionann agus meiteashonraí poist — neamhbhuan agus díláraithe — tá meiteashonraí digiteacha leanúnach, lárnaithe agus inchuardaithe go héasca.

Ar bharr an bhonneagair seo, d'iompraigh ardáin mar Google agus Meta an phróifil ina múnla eacnamaíoch lárnach. Gabhann innill chuardaigh intinn; mapálann líonraí sóisialta caidrimh; rianaíonn éiceachórais soghluaiste gluaiseacht. Leathnaíonn rianaithe leabaithe infheictheacht thar chodanna móra den ghreasán. Tá pictéilíní rianaithe Meta, atá i láthair ar thart ar aon trian de na suíomhanna gréasáin is coitianta ar domhan, ag faire ar ghníomhaíocht i bhfad níos faide ná a n-ardáin féin, ag gabháil go minic comharthaí íogaire ó chomhthéacsanna sláinte, airgeadais nó polaitiúla.

Tagann réadú criticiúil chun cinn sa timpeallacht seo:

Éiríonn an t-ábhar iomarcach den chuid is mó. I go leor cásanna, ní hamháin gur proxies iad patrúin ghaolmharacha don bhrí — tá siad níos úsáidí go hanailíseach ná an t-ábhar féin.

Ní thugann meiteashonraí le fios go simplí gur tharla cumarsáid; cuireann siad ar chumas **atógáil dóchúil ar ábhar**. Cé a dhéanann cumarsáid le cé, cathain, cé chomh minic, agus cén comhthéacs níos leithne is féidir leis sin an méid atá á chur in iúl a shrianadh go láidir. Méadaíonn faisnéis atá ar fáil go poiblí — cleamhnachtaí comhroinnte, róil ghairmiúla, seasaimh pholaitiúla, naisc shóisialta — an spás na léirmhínte inchreidte a chúngú tuilleadh.

Le himeacht ama, éiríonn na srianta seo réamhaithriseach. Níl meiteashonraí tuairiscitheach amháin; tá siad giniúnach. Ní thagann siad leis an ábhar amháin — is minic gur féidir leo é a **chomhfhogair nó a thátal**, go háirithe nuair a chruinnítear iad ar scála mór.

Nochtann ceisteanna cuardaigh intinn. Nochtann minicíocht cumarsáide neart caidrimh. Nochtann comhlonnú comhlachas. Ag scála leordhóthanach, tagann na comharthaí seo le chéile i múnlaí iompraíochta atá an-chruinn a fhágann rochtain dhíreach ar ábhar neamhriachtanach go minic.

Optamaíonn córais chorparáideacha iompraíocht le haghaidh monetization; srianann córais stáit í le haghaidh rialaithe — ach tá siad araon ag brath ar an innealra bunúsach céanna: **réamhaisnéis trí thátal iompraíochta ar scála mór**.

IV. Aitheantas Gan Éalú: Ancairí Leanúnacha

Is gné shainiúil den phróifil thionsclaíoch é teacht chun cinn **aitheantais leanúnaigh**.

Bhí na córais níos luaithe ag brath ar aitheantóirí so-athraithe — ainmneacha, doiciméid, seoltaí — a d'fhéadfaí a athrú nó a cheilt. Atógann córais nua-aimseartha aitheantas trí chomharthaí forluiteacha:

- Méarlorg gléasanna
- Patrúin iompraíochta
- Graif shóisialta
- Marcóirí bithmhéadracha (aghaidheanna, siúl, guth)

Feidhmíonn íomhánna a roinntear go poiblí mar ancairí marthanacha. Fiú nuair a athraíonn daoine aonair cuntais nó nuair a ghlacann siad ainmneacha bréige, is féidir le córais aitheantais aghaidhe — go háirithe i gcomhthéacsanna stáit nó faisnéise — aitheantais a athcheangal trasna tacair sonraí. Neartaíonn comhtharlú i ngrianghraif nó in imeachtaí comhroinnte na caidrimh a thátaltar tuilleadh.

Tá an impleacht domhain:

Ní rud é an t-aitheantas a dhearbhaíonn duine a thuilleadh, ach rud a dhéantar a thátal go leanúnach.

Cuireann sé seo deireadh le go leor den fhrithchumilt a bhíodh ag srianadh faireachais roimhe seo. Ní bhraitheann sainaithint ar aon chomhartha amháin; eascraíonn sé as iomarcaíocht thar go leor.

V. Comhtháthú: Ó Phointí Sonraí go hAontolaíochtaí

Is é buaicphointe an éabhlóid seo ná **comhtháthú sonraí**: comhtháthú tacair sonraí éagsúla ina chórais anailíseacha aontaithe.

Déanann ardáin ar nós Palantir Technologies taifid rialtais, idirbhearta airgeadais, gníomhaíocht meán sóisialta, sonraí suímh agus meiteashonraí cumarsáide a chomhtháthú ina múnlaí comhleanúnacha de dhaoine aonair agus líonraí. Tógann na córais seo aontolaíochtaí dinimiciúla a ligeann d'anailísithe ceisteanna a chur faoi chaidrimh, patrúin a bhrath agus réamhaisnéisí a ghiniúint.

Léiríonn sampla nithiúil an t-aistriú. In fhorfheidhmiú inimirce, líonann uirlis ELITE (Enhanced Leads Identification and Targeting for Enforcement) de Palantir léarscáileanna le spriocanna féideartha, ag tarraingt ar thaifid víosaí, sonraí fostaíochta, meiteashonraí teileafóin, naisc shóisialta agus fiú faisnéis seoltaí ó Medicaid nó HHS chun “scóir muiníne seoltaí” a shannadh agus dosaierí a ghiniúint. Is féidir le hoifigigh comharsanachtaí “saibhir i spriocanna” a aithint le haghaidh oibríochtaí, ag marcáil daoine aonair ní hamháin ar fhianaise dhíreach ach toisc go bhfuil a **síniú iompraíochta agus gaolmhar** cosúil le cásanna a aithníodh roimhe. Tá comhtháthú cosúil le feiceáil in uirlisí mar ImmigrationOS, a chomhtháthaíonn stair taistil, sonraí bithmhéadracha agus sonraí sóisialta le haghaidh tosaíochta.

Ní dhéantar amhras a aimsiú a thuilleadh — déantar é a **ghiniúint**.

Ní dhoiciméadaíonn an phróifíl an réaltacht amháin; tógann sí go gníomhach í trí chomhlachais dóchúla a chur chun cinn a éiríonn inghníomhaithe go hoibríochtúil.

VI. Ó Mhíniú go Réamhghabháil

Bhí an phróifíl thraidisiúnta den chuid is mó siarghabhálach. Bhí sí ag iarraidh gníomhartha san am atá thart a mhíniú — cé a rinne coir, cé a d'eagraigh plota, cé a bhí ina bhagairt.

Tá an phróifíl thionsclaíoch réamhaithriseach agus réamhghabhálach. Aithníonn sí:

- Cé a d'fhéadfadh coir a dhéanamh
- Cá bhféadfadh coir tarlú
- Cé a d'fhéadfadh mainneachtain, radacú nó diall

Is minic a chuirtear an loighic seo i gcomparáid leis an bhfís a léirítear in *Minority Report*, áit a ngabhfar daoine aonair sula ndéanann siad coireanna. Cé nach bhfuil radharc cinnte ag córais chomhaimseartha, tá an chosúlacht struchtúrach soiléir: déanann uirlisí póilíníochta réamhaithriseacha anailís ar shonraí stairiúla, glaonna 911, léitheoirí plátaí ceadúnais agus comharthaí sóisialta chun “liostaí teasa” nó scóir riosca a ghiniúint.

Oibríonn córais nua-aimseartha ar an dóchúlacht. Ní dhéantar daoine aonair a mharcáil toisc go ngníomhóidh siad, ach toisc go **gcosúil siad go staitistiúil le daoine eile a rinne**.

Is caol ach domhain an t-aistriú:

Ní dhéantar breith ar dhaoine aonair go príomha ar a ngníomhartha a thuilleadh, ach ar a suíomh laistigh de thórdhreach dóchúil.

Éiríonn an t-amhras struchtúrach — gintear go leanúnach é seachas a bheith spreagtha ag imeachtaí scoite.

VII. An Dlí in Aois an Tátail

Déanann creataí dlíthiúla ar nós an Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí iarracht srianta a fhorchur trí thoiliú, trédhearcacht agus íoslaghdu. Ach tá srianta struchtúracha rompu.

Rialaíonn an chuid is mó de chórais dlí **sonraí mar réad**. Faigheann an phróifíl nua-aimseartha a cumhacht ó **caidrimh agus tátail**, atá i bhfad níos deacra a shainiú, a bhreathnú nó a shrianadh.

Áirítear dúshláin bhreise:

- Sreabhaí leanúnacha sonraí trasna dlínsí
- Eisceachtaí leathana do shlándáil náisiúnta agus “leasanna dlisteanacha”
- Córais algartamacha teimhneacha atá frithsheasmhach don mhaoirseacht

Is é an toradh ná neamhréiteach leanúnach:

Tá deacracht ag creataí dlíthiúla atá deartha d’aois na dtaifead rialú a dhéanamh ar aois na tátail réamhaithriseacha leanúnaí.

VIII. Neamhshiméadracht na Cumhachta

Cruthaíonn an phróifíl thionsclaíoch éagothroime struchtúrach.

Gineann daoine aonair sonraí go leanúnach trí pháirt a ghlacadh sa saol nua-aimseartha. Tá sé indéanta éalú ach tá sé costasach agus neamhiomlán. Idir an dá linn:

- Coinníonn corparáidí córais teimhneacha atá cosanta ag rúndacht
- Faigheann stáit rochtain ar shonraí agus déanann siad iad a chomhtháthú trí údarás dlíthiúil nó comhpháirtíochtaí
- Folaíonn castacht theicniúil cuntasacht

Is é an toradh ná neamhshiméadracht shoiléir:

Déantar an iliomad a dhéanamh intuigthe; fanann na cumhachtaigh measartha teimhneach.

IX. Inmheánú: An Phróifíl agus Féinrialú na hIompraíochta

Taobh amuigh dá gnéithe institiúideacha agus teicneolaíochta, cruthaíonn tionsclaíocht na próifíle claochlú síceolaíoch domhain. Ní oibríonn an faireachas mar fhórsa seachtrach amháin a thuilleadh; éiríonn sé inmheánaithe.

Bhí an dinimic seo réamh-mheasta ag Michel Foucault ina anailís ar an panopticon: dearadh príosúin teoriciúil le Jeremy Bentham ina bhfeiceann príosúnaigh breathnóir lárnach nach bhfeiceann siad, ina n-ionchuimsíonn siad smacht agus ina rialóidh siad a n-iompraíocht féin faoi neamhchinnteacht faireachais leanúnaí. Ní san bhreathnóireacht leanúnach atá cumhacht an panopticon ach san **othras** air.

Leathnaíonn an phróifíl thionsclaíoch an loighic seo go suntasach. Oibríonn daoine aonair laistigh de thimpeallachtaí inar féidir gníomhartha a thairfeadh, a anailísiú agus a léirmhíniú ar bhealaí teimhneacha — ag ardáin a uasmhéadaíonn rannpháirtíocht nó stáit a mheasann riosca. Is é an toradh ná aistriú i dtreo **féinrialaithe**.

Léirítear é seo mar:

- Féinchinsireacht i bpostálacha, cuardaigh nó comhlachais
- Seachaint grúpaí, ábhair nó láithreacha áirithe
- Ailíniú le noirm bhraite chun scóir riosca a íoslaghdú
- Modhnú iompraíochta trasna comhthéacsanna digiteacha agus fisiceacha

Tá sé rithábachtach nach dteastaíonn éigeantas follasach ó na hoiriúnuithe seo. Easraíonn siad ón othras.

Déantar rialú a fheidhmiú ní hamháin trí na rud a dhéanann córais, ach trí na rud a sheachnaíonn daoine aonair a dhéanamh.

Síneann na héifeachtaí thar dhaoine aonair. De réir mar a dhéanann daoine féinchinsireacht agus féin-sórtáil, neartaíonn na sonraí a ghintear patrúin, ag múnlú réamhaisnéisí amach anseo. Ní bhreathnaíonn an córas an réaltacht amháin — athmhúnláíonn sé go héadrom í, ag cruthú lúba aiseolais a normalaíonn comhréireacht.

X. Deireadh an Fhaireachais Roghnaigh

Chuaigh an phróifíl faoi chlaochlú bunúsach:

- Ó spriocdhírithé go uilíoch
- Ó láimhe go uathoibríoch
- Ó siarghabhálach go réamhaithriseach
- Ó briste go comhtháite

Bhí córais níos luaithe srianta ag frithchuimilt — costas, am, aird dhaonna. Bainann córais thionsclaíocha na srianta seo. Éiríonn an faireachas timpeallach. Éiríonn an cuimsiú réamhshocraithe.

Géill an prionsabal gur cheart sonraí a fhreastal ar a gcuspóir láithreach amháin do pharadaca ina bhfuil gach sonraí inúsáidte go féideartha.

XI. An Conclúid: Praghas na Rannpháirtíochta

Nochtann an stua fada ó rúndacht poist go comhtháthú sonraí digiteacha patrún comhsheasmhach: méadaíonn gach leathnú teicneolaíochta scóip na próifíle, agus tá moill ar fhreagraí dlíthiúla agus sóisialta ina diaidh. Is é an rud a dhéanann idirdhealú ar an lá atá inniu ann ná an struchtúr. Ní gníomhaíocht atá dírithe ar dhaoine aonair ar leith an phróifíl a thuilleadh — is bonnstruchtúr é ina bhfuil daoine aonair ann.

Discaoileann an chatagóir “duine le suim”. Éiríonn gach duine faoi réir measúnaithe leanúnaigh.

Ní hamháin trí chumhacht an stáit a chothaítear an claochlú seo, ach trí dhreasachtaí eacnamaíocha. Oibríonn ardáin a bhfuil cuma shaor orthu trí eastóscadh sonraí iompraíochta. Gabhann an frása “*mura bhfuil tú ag íoc as an táirge, is tú an táirge*” intuition — ach déanann sé an réaltacht a mheas faoina luach.

Ní an duine aonair a tháirgtear, ach **múnla réamhaithriseach** den duine aonair — iniompartha, inghníomhaithe agus go minic neamhrochtana don duine a ndéanann sé ionadaíocht dó.

Tá dúshlán lárnach i mbearna idir braistint agus réaltacht.

Ar an gcéad dul síos, déanann daoine beag is fiú de **thionchar** an méid atá ar eolas. Oibríonn an phróifíl trí chomhlachas. Is féidir le caidrimh — san am atá thart, lag nó neamhdhíreach — torthaí a mhúnlú. D’fhéadfadh nasc le duine a éiríonn neamh-inmhianaithe níos déanaí tionchar a imirt ar dheiseanna. Déantar breith ar dhuine ní hamháin go haonair, ach go gaolmhar.

Ar an dara dul síos, déanann daoine beag is fiú de **scóip** an méid is féidir a bheith ar eolas. Tátalaíonn córais tréithe íogaire — polaitiúla, reiligiúnacha, gnéasacha, eacnamaíocha — ní ó nochtadh follasach, ach ó phatrúin. Eiríonn na tátail seo oibríochtúla beag beann ar a gcruinneas.

■ Déantar measúnú ar dhaoine aonair ní hamháin ar an méid a nochtann siad, ach ar an méid is féidir a thátal — agus ar cé leis a bhfuil siad ceangailte.

Is malartú intuigthe í rannpháirtíocht sa saol digiteach: áisiúlacht ar mhaithe le intuigtheacht. Níl an malartú seo trédhearcach ná soshannta.

Ní hé an dúshlán ná datafication a stopadh, ach é a shrianadh — frithchuidmilt a athbhunú, teorainneacha a fhorchur, agus cuntasacht a chinntiú.

Tá an cheist lárnach soiléir:

■ An dtarlóidh idirghabháil sula n-éiríonn an bonneagar próifíle buan ró-fhite le dúshlán brí a thabhairt dó?

In éagmais idirghabhála den sórt sin, ní sonraí amháin a bheidh i bpraghas na rannpháirtíochta — ach an creimeadh céimseach ar an teorainn idir a bheith breathnaithe, a bheith tátalaithe, agus a bheith sainithe sa deireadh.